

Delbetänkande av Renmarkskommittén. SOU 2023:46

Ärendet

Pajala kommun har beretts möjligheten att inkomma med yttrande avseende delbetänkandet av Renmarkskommittén, Jakt och fiske i renbetesland SOU 2023:46

Yttrande

Pajala kommun, som remissinstans, berörs inte direkt geografiskt i detta delbetänkande men kommungränsen mot de två direkt berörda grannkommunerna Kiruna och Gällivare har aldrig varit annat än ett streck på en karta. Banden mellan dessa kommuner är starka och har så varit under en lång tid. Pajala binds ihop med grannkommunerna via fyra älvdalar som alltid varit de naturliga transportvägarna från kust till fjäll innan vägar och bilar kom.

Under långa tider har folk rört sig mellan skogs- och fjällbygder. Det har varit för såväl jobb som näringsfång och familjebildning.

Historien har flätat ihop befolkningen i dessa kommuner. Nuförtiden är det vanligt är att man har sina rötter i Pajala kommun och jobbar i Kiruna eller Gällivare men tillbringar stor del av ledig tid inom Pajala kommun i sin hemby.

Har man ovanstående i beaktande förstår man att frågor som rör möjligheten att fiska, jaga och idka friluftsliv i fjällen är en lika angelägen fråga för folk i vår kommun som för befolkningen i våra grannkommuner ovan lappmarksgränsen.

Nu när den historiska beskrivningen av området ovan lappmarksgränsen alltmer börjar ifrågasättas finns det stor anledning att inte förhastat sig i frågor vars följdverkningar kan få oanade konsekvenser.

Helt klart är att det har funnits en slagsida i historiebeskrivningen som varit till gagn för vissa intressen framför andra. Det kanske inte alltid varit avsiktligt utan har antagligen till stor del bakgrund i en tidigare vurm för mer "exotiska levnadssätt" påhejat från centralmakt, media och opinionsbildare, såväl centralt som regionalt.

Vi ser idag ett ökat intresse kring områdets historia, ett intresse av ett få en mer heltäckande och inkluderande historiebeskrivning, bland annat om den historiska markanvändningen.

Kommittén bör säkerställa forskningsbaserade konsekvensanalyser för att undersöka hur olika förslag påverkar platsernas utveckling och olika grupper av människor, både socialt, kulturellt, ekonomiskt och ekologiskt. Detta inkluderar exempelvis företagare inom skogs- och besöksnäringen samt privatpersoner som ägnar sig åt jakt och fiske, oavsett om de tillhör

en sameby, är icke renägande samer, tillhör majoritetsbefolkningen, tillhör andra nationella minoriteter eller anser sig tillhöra någon annan grupp.

Oaktat kommande beslut som tas kommer det att uppfattas som en inskränkning för någon grupp, därav ser vi att ett omtag måste tas i frågan om fjällens nyttjande, där anslaget är mycket bredare och där alla ges möjlighet att delta, där en heltäckande historiebereskrivning ges och där muntliga hörsägen tas för vad det är.

Det här är beslut som ska leva en lång tid, beslut som påverkar människors livssituation i området på ett väldigt genomgripande sätt, i ett område som på så många sätt är viktigt för landet Sverige och dess framtid, det må vara mineralutvinning, NATO-medlemskapet eller annat.

Självklart kan inte alla bli nöjda över kommande beslut i dessa frågor men just därför ser vi att det är så viktigt att processen är betydligt mer inkluderande och öppen.

Från Pajala kommuns utgångspunkt ser vi att inskränkningar i vårt levnadssätt, att leva nära naturen med, jakt, fiske, bärplockning eller andra friluftaktiviteter, vilket riskerar att bli resultatet med nuvarande ingång och direktiv i aktuell utredning skulle innebära stor negativ påverkan på kommunens framtida utvecklingsmöjligheter och attraktionskraft under oöverskådlig framtid.
